

WIM DELVOYE dialogeert met Rodin in schaduw van de Eiffeltoren

‘Kunst is pure tijdsverspilling dat is net het mooie eraan’

Wim Delvoye toont maar een handvol werken in Parijs, maar je kunt er niet naast kijken. Op uitnodiging van het gerenommeerde Musée Rodin gaat de Belgische kunstenaar een dialoog aan met Frankrijks beroemdste beeldhouwer Auguste Rodin. Blikvanger is een 12 meter hoge neogotische toren van 4,5 ton, groter dan die in Venetië 2009. ‘Ja, ik wil hoger gaan dan de Eiffeltoren’, lacht de kunstenaar.

DOOR ERIC RINCKHOUT

Het Musée Rodin is een eerbiedwaardige instelling met een groot respect voor de traditie. Sinds enige tijd nodigt het ook hedendaagse kunstenaars uit, onder meer om rond het lichaam te werken, een van Rodins favoriete thema's. Wim Delvoye is evenwel de eerste hedendaagse kunstenaar die in de museumzalen zelf zijn werk mag tonen, in directe dialoog en confrontatie met Rodin.

Op het eerste gezicht lijkt het een vreemde combinatie. Want wat hebben Wim Delvoye (*1965) en Auguste Rodin (1840-1917) met elkaar gemeen? Rodin is de expressieve, romantisch-naturalistische beeldhouwer van *De kus* en *De denker*, terwijl Delvoye de ontwerper van de kakemachine Cloaca en de tatoeëerder van varkens is, en bovendien postmodern kunstenaar-ondernemer, beeldenstermer en ironicus. Denk aan zijn varkens: het 'lage' dier waar hij een gegeerd kunstwerk van maakt door de huid ervan te tatoeëren.

■ Delvoyes Tour kreeg een prominente plaats op de Cour d'honneur van het Parijse Rodinmuseum.

FOTO: JON

"Toch zijn er meer overeenkomsten dan je zou denken", zegt Marc Bembekoff, curator van de tentoonstelling *Wim Delvoye*. Hij heeft twee bronzen werken van Delvoye uit 2009, een dubbele helix met gekruisigde Christussen en een soortgelijke helix waar nog eens dwarsverbindingen met kruisen zijn gemaakt, in de nabijheid van Rodins *Le Christ et la Madeleine* (1894) geplaatst, een gipsen

WIM DELVOYE:

Ik weet goed wat ik doe en werk niet vanuit mijn buik. Mijn werk is af, net zoals Rodins werk ook altijd af was

beeld van Christus, die bezwijkt onder de last van het kruis. "Daartegenover stelt Delvoye een bijna gewichtloze Christus, die eindeloos gereproduceerd wordt op de helix van het DNA", zegt Bembekoff. De sierlijkheid en de dynamiek van de twee Delvoyes krijgen dan weer een echo in een reeks mooie, lichte danseresjes van Rodin.

De Franse beeldhouwer was ook een gretig kunstcollectie-
neur. Hij bezat werk van Van Gogh, Monet en Renoir en verzamelde antieke kunstschatten.

De butaangasflessen die Delvoye beschilderde met Griekse motieven in sober zwart en oranje-rood (*Gandagas*, 1988) staan opgesteld in een zaal met Griekse vazen uit de kunstcollectie van Rodin.

"We hebben ook een schaalmodel van de indrukwekkende toegangspoort tot

het Gentse atelier van Delvoye", zegt Bembekoff. "Dat vertoont dan weer gelijkenissen met de beroemde poort *La porte de l'enfer* van Rodin. Beide kunstenaars hebben zich door de Italiaanse dichter Dante laten inspireren, meer bepaald door de afdaling in de hel uit de *Divina Commedia*." Te midden van symbolische referenties aan Mr. Proper, de Cloaca en de Hollywoodfilmindustrie staat op het hek van Delvoye in het Italiaans te lezen: 'Laat varen alle hoop, gij die hier binnentreedt!'

Hedendaagse bril

Volgens curator Bembekoff zijn er ook fundamentele overeenkomsten tussen de twee kunstenaars. "In een tweede tijdelijke tentoonstelling (zie kader) focussen we op een weinig bekend aspect van Rodin, namelijk zijn werk als decorateur. Ook bij Delvoye speelt het ornament een hoofdrol.

"Het belangrijkste is evenwel dat we het werk van Rodin met een hedendaagse bril willen bekijken. De confrontatie met Delvoye is daarom vruchtbaar. Rodin was een van de eerste kunstenaars die de assemblagetechniek gebruikten. Zo kon hij gemakkelijker verschillende opdrachten en seriewerk aan. Rodin is moderner dan algemeen wordt gedacht."

WIM DELVOYE:

Pas op, ik ben geen reactionair. Maar het merendeel van de hedendaagse kunst is gewoon lelijk. Ik denk ook niet dat kunst relevantie heeft. Ze kan de wereld niet veranderen

"Ik hoop nu maar dat men mij niet gaat

zien als een adept van Rodin", reageert Wim Delvoye. "Uiteraard kende ik de kunstenaar, nog van school. Ik vroeg me eerst ook af wat ik met hem te zien heb. Hij is zeker geen bewuste inspiratiebron voor mij, maar er zijn inderdaad wel parallellen."

De toren, die prominent op de Cour d'honneur van het museum prijkt, heeft Delvoye zelf aangebracht als keuze. Het is mooi meegenomen dat ook Rodin een toren heeft ontworpen, *La tour du travail*, die evenwel nooit gerealiseerd werd, maar wel op schaal in het museum te bezichtigen is.

De neogotische *Tour* van Delvoye, met zijn prachtig uitgewerkt design in een kantwerk van cortenstaal, is gegroeid sinds de vorige tentoonstelling, in juni 2009, in Venetië. Er is 3 meter bij gekomen, zodat de toren nu 12 meter hoog is. In Parijs is hij te zien tegen de bijzonder toepasselijke achtergrond van de koepel van de Dôme des Invalides en de spits van de Eiffeltoren.

Middeleeuwse meesters

"Ik bouw voort aan mijn toren, ik wil hoger gaan dan de Eiffeltoren", lacht Delvoye. Hij is overigens een 'omgekeerde' kathedraalbouwer: bij Delvoye komt er niet bovenaan, aan de top van de toren, maar onderaan, aan de basis, telkens wat bij. "Het is dus niet zo dat ik de toren in zijn geheel ontwerp en dan de details begin uit te werken. Ik ga te werk als een kind dat aan het tekenen is en merkt dat er geen plaats meer is voor het hoofd of de voeten van het mannetje. Of zoals de middeleeuwse meesters, die ergens in een hoekje begonnen te schilderen. Ik weet wel al hoe de volgende twee verdiepingen van de toren eruit zullen zien, maar meer ook niet. De toren zal groeien als een plant."

Wat wel vaststaat, is dat een grotere versie van de toren vanaf 20 oktober te zien zal zijn op het dak van het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. Daar zal hij, in het kader van een ruime expositie van Wim Delvoye, kunnen dialogeren met de toren van het Brusselse stadhuis. Het wordt geen retrospectief, eerder een vooruitblik. *Knockin' on Heaven's Door* moet vooral de mogelijke toekomstplan-

nen van Delvoye tonen. Voorts is het mogelijk dat Delvoye 'inbreekt' in de tegelijk lopende tentoonstelling over de Duitse renaissancekunstenaar Lucas Cranach.

De kans is groot dat de definitieve toren in Indonesië of de Filippijnen komt. Niet in Kwatrecht, waar Delvoye een kasteel

heeft gekocht. Dat is een afgesloten hoofdstuk voor de kunstenaar. "Ik had daar zeventien hectaren gereserveerd, maar ik word er alleen maar tegengewerkt." Delvoye windt zich er nog over op. "Twintigduizend euro boete omdat ik geen aanvraag deed om mijn grachten te laten schoonmaken. Nee, daar bouw ik mijn toren niet."

Macho's

In Frankrijk komt hij daarentegen wel graag. "Ja, ze zien mij hier graag en dat is wederzijds." Er loopt momenteel een tentoonstelling in Nice en over twee jaar maakt Delvoye een expositie in het Louvre. "Waarom ze mij als kunstenaar appreciëren? Daar zit ongetwijfeld het cartesische voor iets tussen. Ik ben geen *smosser*, ik ben een propere mens. Ik weet goed wat ik doe en werk niet vanuit mijn buik. Mijn werk is af, ook Rodins werk was altijd af. Er worden hier trouwens vaak vragen gesteld daarover: over de motieven, de drijfveren, de achtergronden van het werk.

"Toen ik als kunstenaar begon, waren de toenmalige grote namen bezig met grote gebaren. Ze dachten niet na, werkten vanuit de buik en waren macho's. Dat is alles wat ik niet wil zijn. Ik ben ingegaan tegen het conceptuele en het minimale. In het begin werd ik dan ook uitgelachen. Ik heb me vaak afgevraagd of ik wel goed bezig was. Ze vonden mijn werk te decoratief, te proper gemaakt, te oppervlakkig, te licht en te grappig. Maar alles wat toen diepgaand was, is nu wel verdwenen."

Delvoye is sinds enige tijd helemaal opgeslorpt door de gotische en neogotische kunst. Daar is de *Tour* een uitvloeisel van. "Ik houd me niet zo bezig met hedendaagse kunst. Pas op, ik ben geen reactionair. Maar het merendeel van de hedendaagse kunst is gewoon lelijk.

"Ik denk ook niet dat kunst relevantie heeft. Mijn kunst heeft geen functie. Ze kan de wereld niet veranderen. Kunst is puur tijdverlies. Ik verlies er mijn tijd mee, zeker als je ziet hoezeer ik me met details bezighoud. Een werk is ook nooit af, men kan me alleen doen stoppen door een werk te kopen.

"Ik heb mijn jeugd, mijn geld en mijn tijd aan de kunst verspild. Maar dat is niet het mooie, toch?"

Wim Delvoye, tot 22 augustus in Musée Rodin, 79 rue de Varenne, Parijs (RER-station Invalides, metrostation Varenne). Di-zo: 10 tot 17.45 uur, op maandag gesloten. www.musee-rodin.fr.

■ De neogotische *Tour* van Delvoye is inmiddels 12 meter hoog. 'De toren zal groeien als een plant', aldus Delvoye.

■ *Gandagas* (1988) omvat butaangasflessen beschilderd met Griekse motieven in zwart en oranje-rood.

■ Een helix van gekruisigde Christussen. Het werk is dicht bij Rodins *Le Christ et la Madeleine* (1894) geplaatst.

FOTO'S JÉRÔME MAINGUIGAN EN RV

■ Een schaalmodel van de indrukwekkende toegangspoort tot het Gentse atelier van Delvoye. Het werk vertoont gelijkenissen met *La porte de l'enfer* van Rodin.

RODIN ALS DECORATEUR

Tegelijk met de expositie van Wim Delvoye loopt in het Musée Rodin een ruime tentoonstelling over Rodin als decorateur. *Corps et décors. Rodin et les arts décoratifs* laat een weinig bekend aspect van de beeldhouwer zien. Gedurende zijn hele carrière hield hij zich bezig met de zogeheten decoratieve kunst. Hij ontwierp aanvankelijk ornamenten en kleine borstbeelden.

In 1880 kreeg hij de

opdracht voor een grote toegangspoort voor het toekomstige museum van decoratieve kunst in Parijs. Zijn ontwerp zou uitmonden in *La porte de l'enfer*. In diezelfde periode gebruikte hij soortgelijke mannelijke en vrouwelijke figuren voor porseleinen vazen die hij ontwierp voor La Manufacture de Sèvres.

Uit deze opmerkelijke tentoonstelling blijkt ook hoezeer Rodin bezig was met assemblage: het gaf hem de

mogelijkheid grotere, telkens licht verschillende beeldenreeksen op te zetten.

Rodin werkte ook voor industriëlen en mecenasen, en ontwierp onder andere een rijkelijk versierde open haard (nu in Buenos Aires), een reeks beelden voor een villa in Evian en een stel kariatiden voor een gebouw in Brussel. (ER)

Corps et décors. Rodin et les arts décoratifs, tot 22 augustus.